

appendicis ad Marcellinum comitem : sed is huc A usque ita deformatus in publicum prodiit, ut cum trium duntaxat Franciæ regum exitus perstrinxerit, Childeberti quidem senioris obitum anno uno; Chramni vero cædem, tum etiam Theodebaldi interitum, biennio antevertat. Plura id genus et diligentius in hoc opusculo adnotata leges. Thesaurum hunc ad hanc usque diem defossum, ac ne quæsitum quidem, forte membranæ vetustissimæ mihi objecerunt, inscriptum Mario episcopo. Quam ut in persequendis Burgundionum rebus accuratiorem vidi, ac nominatim in Vallensis agri ad lacum Lemannum, finitimorumque Agaunensium describendis casibus, expensis rerum omnium, nominis, conditionis, locorum temporumque adjunctis, non dubitavi, quin is ipse esset Marius Aventicensis seu Lausannensis episcopus. » Hactenus vir eruditus.

III. De eodem Chronico verba facientes Historiæ litterariæ Gallicæ auctores, primo advertunt (a) in eo plura scitu digna occurrere, quæ alibi frustra quærantur; deinde illius scriptorem in mundi annis supputandis eam inlisse rationem, cui pressius deinceps inhæsit Gregorius Turonensis: illudque præterea observant, Marium in eam descendisse sententiam, ut existimarit a principio mundi usque ad annum primum consulatus Justinii junioris Augusti, indict. 15, id est, usque ad annum 567 annos excurrisse vmdcclxviii. His autem aliisque animadversis, admonent in errorem aliquando fuisse lapsum auctorem.

IV. Præsulis nostri Aventicensis Chronico subji- C tor appendix, de qua hæc Chiffletius: « Quod spectat ad Marii appendixem quam ex iisdem antiquis membranis excerptissimus, contractor illa quidem est quam optandum esset, nec certum auctoris nomen præfert. Suum tamen pretium habebit apud erudi-

(a) *Hist. littér. de la Franc.*, loc. cit. pag. 401.

(b) Ruinart., in append. ad Gregor. Turon., pag. 1351.

(c) Fredeg., Chron. cap. 42, p. 523, edit. Gre-

gor. Turon. » vel ob res ex quibus constat, vel propter auctoris antiquitatem; qui videlicet Heraclii imperatoris anno 14, Clotarii porro secundi Francorum regis anno 40, hoc est anno Christi 623 aut 624 eam se conscripsisse significat. » Ex hac sane appendice dignum censuit quod exscriberet clarissimus Ruinartius excerptum de morte Bruinchildis reginæ (b), ad illustrandum nimirum Fredegarii Scholastici Chronicon ubi ea de re mentio (c), Historiæ Francorum Gregorii Turonensis subjectum. Notanda vero in primis annorum summa quam ab exordio mundi ad suam usque ætatem contractam ad finem suse appendicis exhibet hic anonymus auctor, conferendam cum superiore quam ex Mario Aventicensi descripsimus. Sic enim ille: *Fiunt igitur, inquit, ab exordio mundi usque in Heram præsentem, id est, Heraclii 14, et Chlothacarii regis annum 40, anni vmdcccxxii.*

V. Erit fortasse cur quispiam miretur prætermis- sum a Gerardo Joanne Vossio, cætera solertissimo, nostrum chronographum, haud certe imparum, quomodo mihi persuadeo, Prospero, Idacio, Marcellino comiti, Victori Tununensi, Joanni Biclariensi aliisque, de quibus ille verba facit in libris de Historicis Latinis. Neque vero hujusmodi chasma eo in opere complendum curavit Sandius in suis Supplementis Vossianis: quod tamen, paucis licet, præstitit Hallervordius (d). Miræum præterea Cavcumque atque Oudinum, qui de nostro scriptore nihil novi, præter ea quæ ex Chiffletio exscripsere, in medium afferunt. Ad editionem nostram quod attinet, eam diligenter exegimus ad unam Petri Francisci Chiffletii, qui Marii Chronicon ex pervetusto Codice ms. primus in lucem edidit inter Historiæ Francorum scriptores coætaneos, opera et studio Andreae du Chêne anno 1636 Lutetiæ Parisiorum evulgatos.

gor. Turon.

(d) Hallerv., Spicil. de Hist. Latin., pag. 759, edit. Fabric.

MARI

AVENTICENSIS EPISCOPI

CHRONICON.

Usque hic Prosper: quæ sequuntur Marius episcopus. D

Consule supra scripto levatus est Avitus imperator in Gallias: et ingressus est Theodoricus rex Gothorum Arelato cum fratribus suis in pace.

JOANNE ET VARANA.

His consulibus dejectus est Avitus imperator a Majoriano et Ricimere Placentia, et factus est episcopus in civitate.

Eo anno Burgundiones partem Galliæ occupaverunt, terrasque cum Gallis senatoribus diviserunt.

CONSTANTINO ET RUFO,
MAJORIANO ET LEONE,
RICIMERE ET PATRICIO,
MAGNO ET APOLLONARE [Ex fastis APOLLONARIO].

His consulibus Majorianus imperator profectus est ad Hispanias.

Eo anno captæ sunt naves a Vandalis ad Elecem; juxta Carthagine Spartaria.

SEVERINO ET DAGALAIFO.

His consulibus dejectus est Majorianus de imperio in civitate Bertona a Ricimere Patricio, et interfectus est super Ira fluvio; et levatus est Severus imperator Ravenna.

LEONE H ET SEVERO,
BASILIO, ET BIBIANO.

His consulibus pugna facta est inter Ægidium et Gothos, inter Ligere et Ligerecino, juxta Aurelianis; ibique interfectus Frediricus rex Gothorum.

OLYBRIO ET RUSTICIO,
ERMENERICO ET BASILISCO,
LEONE III ET TASSIANO,
POSEO ET JOANNE.

His consulibus levatus est Anthemius imperator.

Eo anno interfectus est Theodoricus rex Gothorum a fratre suo Euthorico Tholosa.

ANTHEMIO AUGUSTO,
MARCIANO ET LEONE,
SEVERO ET JORDANO,
LEONE IV ET PROBIANO,
FESTO,
LEONE V.

Hoc consule levatus est Glycerius imperator Ravenna.

LEONE JUNIORE.

Hoc consule depositus est Glycerius de imperio, et levatus est nepos imperator.

P. C. LEONIS JUNIORIS AUGUSTI
BASILISCO ET ARMATO.

His consulibus levatus est Odovacer rex.

P. C. BASILISCI ET ARMATI,
ILLONE,
ZENONE,

BASILIO JUNIORE,

PLACIDO,

SEVERINO JUNIORE,

FAUSTO,

VENANTIO ET THEODORICO,

SYMMACHO,

DECIO ET LONGINO,

BOETIO.

DINAMICO ET SIFIDIO,

PROBINO ET EUSEBIO.

His consulibus ingressus Theodoricus rex Gothorum in Italia Ponte Isonti.

LONGINO ET FAUSTO,

OLYBRIO,

ANASTASIO ET RUFO,

ALBINO ET EUSEBIO.

His consulibus occisus est Odovacer rex a rege Theuderico in Laureto.

ASTERIO ET PRÆSIDIO,

VIATORE,

P. C. VIATORIS,

P. C. VIATORIS ANNO II,

PAULLINO,

P. C. PAULLINI,

PATRICIO ET HYPATIO.

His consulibus pugna facta est Divione inter Fran-

cos et Burgundiones, Godegeselo hoc dolose contra fratrem suum Gundobagaudum machinante. In eo prælio Godegeselus cum suis, adversus fratrem suum cum Francis dimicavit; et fugatum fratrem suum Gundobagaudum, regnum ipsius paulisper obtinuit, et Gundobagaudus Avenione latebram dedit.

Eo anno Gundobagaudus resumptis viribus Vietnam cum exercitu circumdedit, captaque civitate fratrem suum interfecit; pluresque seniores ac Burgundiones qui cum ipso senserant, multis exquisitisque tormentis morte damnavit; regnumque quod perdidderat, cum eo quod Godegeselus habuerat, receptum, usque in diem mortis suæ feliciter gubernavit.

ARIENO ET POMPEIO,

B ABIENO JUNIORE ET PROBO,

VOLUSIANO,

CETHEGO,

SAVINIANO ET THEUDORO,

MESSALA ET ARIOBINDA,

VENANTIO ET CELERE,

P. C. VENANTII,

IMPORTUNO.

Hoc consule Mammo dux Gothorum partem Gallie deprædavit.

BOETIO,

FELICE ET SECUNDINO,

PAULLO ET MUSCIANO,

CLEMENTINO ET PROBO,

SENATORE,

C FLORENTIO ET ANTHEMIO.

His consulibus monasterium Acauno a rege Sigismundo constructum est.

PETRO.

Hoc consule rex Gundobagaudus obiit, et levatus est filius ejus Sigismundus rex.

ANASTASIO ET AGAPETO,

MAGNO,

IUSTINO ET EUTECIO,

RUSTICIO ET VITALIANO,

IUSTINIANO ET VALERIO

SYMMACHO ET BOETIO.

His consulibus Segericus filius Sigismundi regis, jussu patris sui injuste occisus est.

Maximo, indictione 1.

D Hoc consule Sigismundus rex Burgundionum a Burgundionibus Francis traditus est, et in Francia in habitu monachali perductus; ibique cum uxore et filiis in puteo est projectus.

Justino II et Opitione, ind. II.

His consulibus Godemarus frater Sigismundi, rex Burgundionum, ordinatus est.

Eo anno contra Chlodomerem regem Francorum Viceroncia præliavit; ibique interfectus est Chlodomeres.

Eo anno interfectus est Boetius patricius in territorio Medialanense.

Proba juniore et Philozeno, ind. III.

His consulibus occisus est Symmachus patricius A
Ravennæ.

Olybrio, ind. iv.

Hoc consule defunctus est Theodoricus rex Gothorum in urbe Ravenna, et levatus est rex Atalaricus nepos ejus.

Matario, ind. v.

Justiniano II, ind. vi.

Decio juniore, ind. vii.

Lampadio et Oreste, ind. viii.

P. C. Lampadii et Orestis, ind. ix.

Item P. C. Lampadii et Orestis, ind. x.

His consulibus Hypatius patricius, seditione populi Imperator levatus, et jussu Justiniani Augusti interfectus est, et cum eo Pompeius, et pene triginta millia hominum in circo gladio necati sunt.

Justiniano Augusto II, ind. xi.

Paullino juniore, ind. xii.

Hoc consule reges Francorum Childebertus, Chlotharius et Theudebertus Burgundiam obtinuerunt; et fugato Godomaro rege, regnum ipsius diviserunt.

Eo anno Africa Romano imperio post nonaginta et duos annos per Belesarium patricium reducitur; et Gelimer rex Vandalarum captivus Constantino poli exhibetur, et Justiniano Augusto cum uxoribus et thesauris a supra scripto patricio præsentatur.

Belesario, ind. xiiii.

Hoc consule, eo anno quo consulatum dedit, Siciliam ingressus, eam imperio Romano restituit.

P. C. Belesarii, ind. xiv.

Item P. C. Belesarii, ind. xv.

Joanne, ind. i.

Hoc consule Mediolanus a Gothis et Burgundionibus effractus est; ibique senatores et sacerdotes cum reliquis populis, etiam in ipsa sacrosancta loca interfecti sunt; ita ut sanguine eorum ipsa altaria cruentata sint.

Appione, ind. ii.

Hoc consule Theudebertus rex Francorum Italiam ingressus, Liguriam Æmiliamque devastavit; ejusque exercitus loci infirmitate gravatus valde contribulatus est.

Justino, ind. iii.

Hoc consule Persæ Aptiochiam vastaverunt, universamque Syriam, depopulantes.

Eo anno Belesarius patricius Wittegis regem Gothorum, de Ravenna captivum abductum, Constantino poli cum uxore et thesauris, Justiniano Augusto præsentavit.

Basilio, ind. iv.

P. C. Basilii anno I, ind. v.

P. C. Basilii anno II, ind. vi.

P. C. Basilii anno III, ind. vii.

P. C. Basilii anno IV, ind. viii.

P. C. Basilii anno V, ind. ix.

P. C. Basilii anno VI, ind. x.

Hoc anno Vigilius papa Romanus Constantinopoli præparavit.

* Sic edit. mendose. Rescribe Justiniano. Atque ita legit Pagius ad annum 540, § 11.

Eo anno Baduila rex Gothorum Roma capta depopulavit, dejectisque muris partem civitatis incendit.

Eo anno resumptis viribus Belesarius dux Romanus ad Romanum dominium revocavit.

P. C. Basilii anno VII, ind. xi.

Eo anno Theudebertus rex magnus Francorum obiit; et sedit in regno ejus Theudebaldus filius ipsius.

Eo anno Lanthacarius dux Francorum in bello Romano transfossus obiit.

P. C. Basilii anno VIII, ind. xii.

P. C. Basilii anno IX, ind. xiii.

P. C. Basilii anno X, ind. xiv.

P. C. Basilii anno XI, ind. xv.

P. C. Basilii anno XII, ind. ii.

B Hoc anno Baduila rex Gothorum ab exercitu reipublicæ per Narsetem chartularium ennuclum interficitur; et Teja accepit regnum ejus.

P. C. Basilii anno XIII, ind. iii.

Hoc anno Teja rex Gothorum a supra scripto Narse interficitur.

P. C. Basilii anno XIV, ind. iii.

Hoc anno Theodobaldus rex Francorum obiit, et obtinuit regnum ejus Chlothacarius, patruus patris ejus.

Eo anno Chramnus unus Chlothacariff regis, sollicitante Childeberto patruo suo, ad ipsum latebram dedit

Eo anno Saxonibus rebellantibus, Chlothacarius rex cum gravi exercitu contra ipsos dimicavit; ubi multitudo Francorum et Saxonum ceciderunt; Chlotharius tamen rex victor abscessit

C Eo tempore Buccelenus dux Francorum in bello Romano cum omni exercitu suo interit.

P. C. Basilii anno XV, ind. iv.

Eo anno iterum rebellantibus Saxonibus Chlotharius rex pugnam dedit; ibique maxima pars Saxonum cecidit.

Eo anno Franci totam Thoringiam, pro eo quod cum Saxonibus conjuraverat, vastaverunt.

Ipsis diebus Chramnus collecto exercitu regionem patris sui devastat.

Eo anno exercitus Francorum reipublicæ Romanæ exercitum vastavit, atque effugatum devastavit, cum illis et divitiis multis abductis.

D Eo anno exercitus reipublicæ resumptis viribus partem Italix, quam Theudebertus rex adquisierat, occupavit.

P. C. Basilii anno XVI, ind. v.

P. C. Basilii anno XVII, ind. vi.

Hoc anno Childebertus rex Francorum transiit, et obtinuit regnum ejus Chlotarius rex, frater ejus.

P. C. Basilii anno XVIII, ind. vii.

P. C. Basilii anno XIX, ind. viii.

Hoc anno, serenitate coeli, inter stellas splendidas obscurata est luna XVI, ut vix conspici posset.

Eo anno Chramnus post sacramenta que patri dederat, ad Britannos periiit: et moliens regnum patris

invadere, adversus ipsam cum Britannis movere A multitudine captivorum gentis ipsius venundata est. ausus est, multaue loca graviter deprædavit. Ad cuius insaniam reprimendam pater cum exercitu properavit; et interfecto comite Britannorum, Chramnum vivum cepit, incensumque cum uxore et filiis, totius regionis incidit excidium.

P. C. Basilii anno xx, ind. ix.

Hoc anno Chlothacarius rex mortuus est; et diviserunt regnum ejus filii ipsius, id est, Charibertus, Guntecrannus, Hilpericus et Sigibertus.

P. C. Basilii anno XXI, ind. x.

P. C. Basilii anno XXII, ind. xi.

Hoc anno mons validus Tauretunensis, in territorio Vallensi, ita subito ruit, ut castrum cui vicinus erat, et vicos cum omnibus ibidem habitantibus oppressisset; et lacum in longitudine LX millium, et latitudine XX millium, ita totum movit, ut egressus utraque ripa vicos antiquissimos cum hominibus et pecoribus vastasset; etiam multa sacrosancta loca cum eis servientibus demolisset, et pontem Genavacum, molinas et homines per vim dejecit; et Genava civitate egressus plures homines interfecit.

P. C. Basilii anno XXIII, ind. xii.

P. C. Basilii anno XXIV, ind. xiii.

Hoc anno monachi Agaunenses iracundiæ spiritu incitati, noctis tempore episcopum suum Agricolum cum clero, et cives qui cum ipso erant, occidere nitescentes, domum ecclesiæ effregerunt: et dum episcopum suum clerici vel cives defensare conati sunt, graviter ab ipsis monachis vulnerati sunt.

Et anno transiit Magnacarius dux Francorum.

P. C. Basilii anno XXV, ind. xiv.

Hoc anno signum apparuit in cælo per dies LXX.

Et anno mortuus est Justinianus Augustus, et suscepit Justinus nepos ipsius imperium.

Et anno hiems valentissima fuit, ut quinque aut eo amplius mensibus propter nivis magnitudinem terra videri non posset: ipsaque asperitas multa animalia necavit.

Et anno Sindewala Erolus tyrannidem assumpsit, et a Narseo patricio interfectus est.

Anno primo consulatus Justinii junioris Aug., ind. xv.

A principio mundi usque ad hunc consulem fiunt anni **MDCCCLXVIII.**

Anno II cons. Justinii jun. Aug., ind. i.

Hoc anno Narses ex præposito et patricio, post tantos prostratos tyrannos, id est Baduilam et Tejam reges Gothorum, et Buccelenum ducem Francorum, nec non et Sindewalem Erolum; Mediolanum vel reliquas civitates quas Gothi destruxerant, laudabiliter reparatas, de ipsa Italia a supra scripto Augusto remotus est.

Anno III cons. Justinii jun. Aug., ind. II.

Hoc anno Alboenus rex Langobardorum cum omni exercitu relinquens atque incedens Paannoniam, suam patriam, cum mulieribus, vel omni populo suo, ut fera Italiam occupavit: ibique alii morbo, alii fauve, nonnulli gladio interempti sunt. Et anno etiam in finitima loca Galliarum ingredi præsumperunt, ubi

Anno IV cons. Justinii jun. Aug., ind. III.

Hoc anno morbus validus, cum profluvio ventris et variolæ, Italiam Galliamque valde afflixit, et animalia bubula per loca supra scripta maxime interierunt.

Et anno mortuus est Celsus patricius.

Anno V cons. Justinii jun. Aug., ind. IV.

Hoc anno infanda infirmitas atque glandula, cujus nomen est pustula, in supra dictis regionibus innumerabilem populum devastavit.

Anno VI cons. Justinii jun. Aug., ind. V.

Hoc anno Alboenus rex Langobardorum a suis, id est, Hilmegis cum reliquis, consentiente uxore sua, interfectus est; et supra scriptus Hilmegis, cum antea dicta uxore ipsius quam sibi in matrimonium sociaverat, et omni thesauro, tam quod de Pannonia exhibuerat, quam quod de Italia congregaverat, cum parte exercitus, Ravennæ reipublicæ se tradidit.

Anno VII cons. Justinii jun. Aug., ind. VI.

Hoc anno dux Langobardorum, nomine Cleb, genti ipsius rex ordinatus est, et plures seniores et mediocres ab ipso interfecti sunt.

Et anno Væfarius dux Francorum obiit, et ordinatus est Theodofridus in locum ejus dux.

Anno VIII cons. Justinii jun. Aug., ind. VII.

Hoc anno Clebus rex Langobardorum a puere suo interfectus est.

Et anno iterum Langobardi in Valle ingressi sunt, et Clusas obtinuerunt, et in monasterio sanctorum Acaunensium diebus multis habitaverunt; et postea in Baccis pugnam contra exercitum Francorum commiserunt, ubi pene ad integrum interfecti sunt, pauci fuga liberati. Sed et Mauri et aliæ gentes, qui in Provincia eorum ingredi præsumperunt, ab ipsis Francis devicti sunt.

Anno IX cons. Justinii jun. Aug., ind. VIII.

Anno X cons. Justinii jun. Aug., ind. IX.

Hoc anno Sigibertus rex Francorum, bellum contra fratrem suum Hilpericum movet; et cum eum jam inclusum haberet, et de ejus interfectione cogitaret, ab hominibus Chilperici per fraudem interfectus est: et suscepit regnum ejus Chilbertus filius ipsius.

Anno XI cons. Justinii jun. Aug., ind. X.

Et anno mortui sunt regii atque egregii adolescentes, Chlotacarius et Chlodomeris, filii Guntheogramni regis.

Anno XII cons. Justinii jun. Aug., ind. XI.

Hoc anno Meroveus filius Hilperici regis occisus est.

Anno XIII cons. Justinii jun. Aug., ind. XII.

Hoc anno duo Germani, Salonius et Sagittarius, episcopi a synodo quæ Cabalonne collecta est, pro diversis criminibus ab episcopatus honore dejecti sunt.

Et anno mortuus est Justinus Augustus, et successit Tiberius in loco ejus.

Anno I cons. Tiberii Constantini Augusti, ind. XIII.

Et anno, mense Octobre, ita in Vallensi territorio

Rhodanus exundavit, ut copias messium denegaret; A gina obiit; propter cujus transitum interfecti sunt et intra Italiam ita fluvii exundaverunt, ut damna agricolaë paterentur.

Anno II cons. Tiberii Constantini Augusti, ind. XIV.

Ea indictione, mense Septembri, Austregildis re-

gina obiit; propter cujus transitum interfecti sunt duo medici, Nicolaus et Donatus.

Eo anno Mummolus patricius cum uxore et filiis, et multitudine familiae ac divitiis multis, in marca Childeberti regis, id est, Avinione, confugit

APPENDIX

AD MARI, AVENTICENSIS EPISCOPI, CHRONICON,

AUCTORE IGNOTO, SED PERANTIQUO.

Usque hic Marius episcopus.

Anno III Tiberii Aug., ind. XV.

Anno IV Tiberii Aug., ind. I.

Anno V Tiberii Aug., ind. II.

Anno VI Tiberii Aug., ind. III.

Anno VII Tiberii Aug., ind. IV.

Gothi sub Ermengildo Leubegildi regis filio bifario divisi, mutua cæde vastantur.

Indictione V.

Mauricius annis XXI Suevi a Leubegildo rege ob-
tenti, Gothis subjiciuntur.

Indictione VI.

Gothi Recarido rege intendente, a fide catholica revertuntur.

Avares adversus Romanos dimicantes, auro magis quam ferro pelluntur.

Phocas annos IX. Iste seditione militari imperator factus, Mauricium Augustum nobiliumque multos.... [Leg. interfecit].

Hujus tempore Parisini et Veneti per Orientem vel Ægyptum civile bellum faciunt, ac se mutua cæde prosternunt. Prælia quoque Persarum gravissima adversus rempublicam excitantur, a quibus Romani fortiter debellati, plurimas provincias et ipsam Hierosolymam amiserunt.

Heraclius quinto imperii sui dum fungitur anno, Sisebotus Gothorum rex in Spania plurimas Romanæ militiæ urbes, quarto regni sui sibi bellando subjicit; et Judæos sui regni subditos, præter eos qui fuga lapsi sunt ad Francos, ad Christi fidem convertit.

Hujus imperatoris temporibus, ad usque imperii sui annum 14, et Chlotacarii gloriosissimi Francorum principis regni sui annum 40, multa reipublicæ partibus, ubique pene a diversis gentibus dispendia illata fuere.

Hujus tempore Persi Calcidoniam usque pervenerunt.

Huni murum longum interrompentes, et ad moenia Constantinopolis peraccedentes, cum prædiato imperatore, mutuo in muro stante [*Forte stantes*] collocuntur; qui acceptum ab eo pacis pretium, ad tempus recedunt.

Per idem tempus divisa in tribus olim regnis Francia, in uno a præfato rege Francorum regnum conjungitur; atque persequente Theuderico rege germanum suum Austrasiorum regem Theudebertum, vincentes Franci in Burgundiam moventes Austrasios, ad extremum ipsum occiderunt. Nec mora, victor Theudericus Mettis cum obiisset, Sigoberto filio parvulo eum avia sua Brunihilde, regnum male usurpatum reliquit; qui vivente adhuc germano suo, nepotem suum ad petram in albis elidi jussit.

Per idem tempus victi filii sui a rege præfato Chlotacario capiuntur; ac præfata regina, prædictorum avia, ab eo capta, diversoque pœnarum genere afflictata, deinde camelo imposita, multis suis spectaculum præbuit: postremo ferocissimo [*Forte ferocissimi*] colligata pedibus equi tergo, extremum spiritum exhalavit. Cujusque deinceps corpusculum incendentes populi, sepulcrum ignis fuit; ad deinceps judicium paternum sine misericordia in germano et nepote quondam datum, in filiis redundavit; eosque a quibusdam, ut aiunt, interemptos, monarchiam prænuncupatus rex in tribus regnis obtinuit; quam feliciter religioseque gubernans, nunc cum prioribus regni sui anno 40 vitam ducit.

Fiant igitur ab exordio mundi usque in æram præsentem, id est, 14 Heraclii et Chlotacarii regis annum 40, anni MDCCCXXII.